

OBSAH

Namiesto úvodu	9
Historiografické reflexie	15
Historicko-spoločenské pozadie vzniku protipovstaleckého „manifestu hanby“ z jesene roku 1944: presvedčenie alebo strach jeho signatárov?	17
Vítazi a porazení hodnotového sporu v „medzičase“ pred komunistickou diktatúrou	27
„Pokolenie v útoku“ * <i>Kultúrny život</i> v zrkadle ideologickej (ne)kultúry v rokoch 1948 – 1953	49
Život na Slovensku v medzivojnovom čase a priestore – symbióza archaizmu a modernosti	73
Na hodnotovom rázcestí. Sonda do slovenskej kultúry v krátkom povojnovom období názorového pluralizmu pred februárom 1948	89
Literárny život a literatúra	97
Výtvarné umenie	104
Divadlo	109
Film ako nové (?) masové médium	115
Historické eseje	119
Historické vedomie a historická pamäť	121
Tragické dejstvo životnej drámy jedného komunistu	123
„Tak, a máme to za sebou...“	133
Čas Herodes alebo šťastný vek?	145
Úvahy o kultúre	155
„Usmernená“ slovenská kultúra a jej inštitucionálne rámce v prvej polovici štyridsiatych rokov minulého storočia	157
Fenomén „oravského“ časopriestoru v diele Mila Urbana a Jána Johanidesa	177

Moderná slovenská kultúra v kontinuite a diskontinuite slovenských dejín prvej polovice 20. storočia	191
Moderna a intelektuál v 20. storočí (Úvaha s ručením obmedzeným...)	217
Historické drobnosti	229
Zo života slovenskej literárnej bohémy	275
Bohémska Slovač v povojnovom Paríži	241
O tom, čo napísali iní	247
Román o „spytovaní“ a „počúvaní“ alebo autobiografický príbeh protagonistu jednej generácie slovenských intelektuálov	249
Tatarkov príbeh úzkosti a hľadania v knihe Márii Bátorovej	253
Kamencov pokus o politickú, kňazskú a ľudskú tvár Jozefa Tisu	257
Kniha, ktorá sa mohla volať inak...	261
„Zlaté šesťdesiate...“	267
Osobnosť a dejiny	271
Alexander Matuška – nelútostný kritik slovenského tradicionalizmu	273
Básnik a spisovateľ v tenkej koži novinára	291
Milo Urban medzi románom a spomienkovou fikciou – od <i>Živého biča</i> po <i>„breh krvavej rieky“</i>	305
Vladimír Clementis – nepohodlný intelektuál v politike a diplomacii	313
Spor o Dubčeka – spory o „obraz“ minulosti sú vždy aj spormi o súčasnosť	393
Summary	343
Menný register	345